

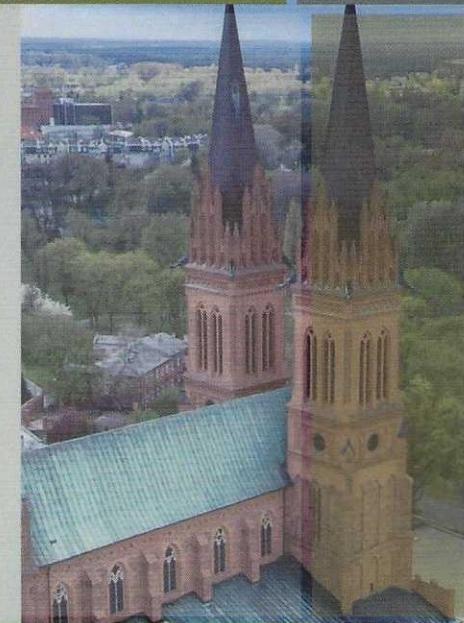

Cuiavian
University
in Włocławek

Scientific and pedagogical
internship

EUROPEAN
EDUCATIONAL
VALUES
AND WAYS
TO IMPROVE
CULTURE AND ARTS
EDUCATION

SEPTEMBER 6 – OCTOBER 17, 2021

Włocławek
Republic of Poland

Scientific and pedagogical internship «European educational values and ways to improve culture and arts education» : Internship proceedings, September 6 – October 17, 2021. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. 80 pages.

ORGANISING COMMITTEE

dr Miroslawa Struś, Cuiavian University in Włocławek;
dr Elżbieta Nowakowska, Cuiavian University in Włocławek.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

Культурологічне українознавство в контексті актуальних освітніх завдань Гусарчук Т. В.....	5
Візантійська гімнографія та українська церковна монодія як об'єкти вивчення на заняттях художньо-естетичного циклу у закладах загальної середньої, фахової передвищої і вищої освіти Жулковський Б. Є	9
Features of chamber and instrumental music-making in the conditions of creative self-realization of students of music colleges Krasynska I. P.....	14
Аспекти створення колективного творчого продукту – хореографічної вистави Лань О. Б.....	20
Особливості дизайну інтер’єрів корпоративних музеїв Маланюк В. Я.....	25
Засоби розвитку творчого потенціалу студентів-хореографів Медвід Т. А	28
Українське історичне музикознавство на межі ХХ–ХХІ століть: нові джерелознавчі, концептуально-теоретичні, методологічні аспекти Немкович О. М	33
Оновлення змісту в мистецькій освіті України у контексті європейської інтеграції Немцова Л. О.....	38
Філософське сприйняття танцю на підвалах сучасного мистецтва Плахотнюк О. А.....	43
Авторський танцтеатр ХХ – поч. ХХІ ст.: «ідея свободи» в теорії драми та її вплив на форму Погребняк М. М.....	46

ФІЛОСОФСЬКЕ СПРИЙНЯТТЯ ТАНЦЮ НА ПІДВАЛИНАХ СУЧASNOGO МИСТЕЦТВА

Плахотнюк О. А.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри режисури та хореографії
факультету культури і мистецтв*

*Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Розглядаються новітні підходи щодо сприйняття філософії танцю в сучасному та повсякденному хореографічному і культурно-мистецькому просторі.

Твердження М. Фельденкрайз, сформульоване у праці «Усвідомленням через рух» наступним чином: «Сучасне виховання, подібне давній і, зазвичай, примітивній практиці, ставить перед собою задачу забезпечити формування нівелюючої пристосовності людей. Хоча воно і не може повністю подавити самовиховання, все ж, навіть в різних країнах, де методи виховання и освіти постійно удосконалюються, все більше зростає подібність думок, зовнішності, спрямованості і т.д. Розвиток засобів масової інформації та помилково утвердженої ідеї соціальної рівності також вносить свій внесок у стирання індивідуальних відмінностей» [1, с. 10], виокремлює та окреслює проблематику сприйняття сучасного мистецтво у ХХІ ст.

Дослідники філософії танцю І. Печерський та Д. Безела зазначали, що «подальша диференціація людської діяльності у зв'язку з культурної еволюції людини призвела до формування двох культур – матеріальної (ділової) та святкової. На відміну від ділової культури, в якій кожна дія є локальною та має підпорядкований по відношенню до практичного результату та орієнтована на здійснення зв'язку двох світів, тому її правомірно називати власною цінністю, допомагає людині відчути та усвідомити свободу, проживати цю свободу в собі, виявляючи творчі бачення, споглядання істинного буття, це момент народження людини граючої та тієї, що творить мудрість» [3, с. 39].

Тож на сьогоднішній день безперечним є твердження «усвідомлення важливості збереження етнічного народного танцю кожної етнічної групи, як самобутньої неповторної культури вбачається суттєво важливим на міжнародному рівні. В той же час помітні вже сформовані сучасні фактори ставлення до новітнього танцю. Це на сам перед заміна ролі чоловіка і жінки в класичних партіях балету, демократичне ставлення до расової та гендерної приналежності у розподілі головних партій балетних вистав, нове прочитання класичного балету з використанням багатьох новітніх популярних стилів танцю. Стираються міждержавні ознаки класичного та сучасного балету. Нові творчі вирішення формуються інтернаціональними командами, де головним фактором є індивідуальність митця, а не його національність чи гендерне питання» [5, с. 6].

Основна ознака етнічного аспекту філософії сприйняття культури – це збереження кореневого наративу народного танцю: кожної країни окремо і є спільним у контексті сприйняття і збереження народного танцювального мистецтва світу загалом. Іншими словами – пріоритетом збереження всіх національних рис танцю в якості систем мистецьких варіацій та цінностей, а не лише як інтеграцію «кращих» з них до культурно-мистецького простору задля «полікультурного спаювання» [5, с. 7].

Багатогранне розуміння процесів у філософської оцінці сучасних танцювальних видів, напрямків, стилів (модерн-танець, джаз-танець, стріт-денс, соціальний танець і т.д.), безперечно зумовлено наявною різносторонністю направленістю сучасного хореографічного мистецтва. Тут філософською основою виступає певне джерело хореографічного контактування самостійних сформованих сучасних танцювальних культур, творців-авторів, на прикладі, коли один учасник виявляє і вивчає танець іншого, запроваджує його основні принципи до свого творчого доробку через свої індивідуальні властивості сприйняття танцю, а також характеристики та властивості фізичного апарату танцівника, його тіла з однієї сторони і поглядів з іншої, тим самим інколи виникає зовсім нове філософське трактування сучасного танцю.

Ще в середині 60-х рр. ХХ ст. дослідник джазу Ф. Ньютон у своїй праці «Джазова сцена» зазначає: «Існує безліч прикладів в

серйозній музиці, що знайшли застосування в інших видах мистецтва, в свою чергу, утверджуючи свої позиції, балет, опера, кіно володіють широким простором для джазу. І це логічний шлях подальшого розвитку музики, що виникла з народної творчості» [2, с. 112–113].

До кінця ХХ ст. в українському культурному просторі сучасний танець розвивався порівняно повільно, в'яло, дуже ідеологічно заангажованим під щільним ковпаком цензури компартії, що зумовлено нюансами соціального життя радянської доби. Б. Бойчук в 70-х рр. ХХ ст. зазначив: «Але все-таки тут настирливо насувається думка, що українська культура розвивається дуже однобоко, бо є місце і потреба для класичного і модернного балетів, відчувається потреба доброго експериментального театру, який міг би приїхати сюди (в Америку – прим. автора) ... Щоб ці речі існували, потрібна не тільки творча свобода, але й відповідна атмосфера. А цю атмосферу можна було б витворити, виставляючи в Києві сучасних західних і українських мальярів, друкуючи західних і українських еміграційних поетів. Щойно тоді ми могли б з радістю говорити про дійсний і багатогранний культурний процес» [6, с. 103].

Хореографічне мистецтво, його філософське сприйняття «через сучасний танець, стало джерелом міжкультурної комунікації між окремими творчими особистостями, групами, країнами, які належать до різних культур, що відповідно створює умови для розвитку конструктивного мистецького діалогу, рівноцінного стосовно репрезентантів інших культур» [4, с. 37].

Філософський світогляд постановника та виконавця формує сучасний танець не відстороненим, не просто новітнім явищем, а вираженням свого внутрішнього «Я», проте, в той же час, глядач сприймає це мистецтво танцю через власний світогляд, набутий філософію розуміння. Інколи таке розуміння ґрунтуються на зовсім протилежних базисах. В ту саму хвилину, коли танець відтворюється виконавцями – він постає поза межами часу і не лише у просторі свого виконання, а й в усвідомленні відсутності часових обсягів – таке мистецтво набуває філософських властивостей, де кожна доба буде віднаходити подальші тенденції його усвідомлення та переосмислення.

Література:

1. Бойчук Б. Навіщо про це говорю: Вибрані статті. Театр, Балет, Література. Львів : ЛА «Піраміда», 2017. 430 с.
2. Ньютон Ф. Джазовая сцена. Новосибирск : Сиб. унив. изд-во, 2007. 224 с.
3. Печеранський І., Базела Д. Вступ до філософії танцю. Київ : КНУКіМ, 2017. 123 с.
4. Плахотнюк О. Міжкультурна комунікація засобами сучасного танцю *Мистецтво та мистецька освіта в сучасному соціокультурному просторі : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., (3–4 червня 2021 р., м. Бердянськ)*. Полтава : Сімон, 2021. С. 34–38.
5. Плахотнюк О. Етносвітогляд фольклорного танцю в мистецькому просторі сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжзвіузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 35. Том 5. С. 4–8.
6. Фельдекрайз М. Осознание через движения. Москва : ИОИ, 2017. 224 с.